

**Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка
Навчально-науковий інститут історії та
соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського**

СИЛАБУС

навчального курсу

ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

Спеціальність – 033 філософія

Освітній ступінь – бакалавр

Форма навчання – денна

Форма підсумкового контролю – залік

Викладач – Чорна Лариса Сергіївна – кандидат філос. наук
доцент

Телефон – 0935773897

E-mail: l.chorna1605@gmail.com

Години консультацій – четвер 13:00 – 14:20 (208 ауд.)

2021-2022

Освітньо-кваліфікаційна програма	
Кількість кредитів	3
Рік навчання	1
Семестр	2
Компонент освітньої програми	Обов'язковий компонент (ОК)
Мова викладання	Українська
Формат курсу	Денна
Опис дисципліни	
Загальна кількість годин	90
Обсяг курсу	24 годин аудиторних (з них: 14 годин лекцій; 10 годин практичних занять), 66 години самостійної роботи.
Мета курсу	<p>Основна мета курсу «Філософія права» - розвинути студентів вміння філософсько-правового осмислення та аналізу правових процесів, поглибленого розуміння теоретико-правових концепцій та ідей.</p> <p>Завдання курсу: формування у студентів компетентностей критичного правового мислення, глибоке оволодіння студента філософсько-правових ідей, осмислення причин їх появи та умов функціонування, засвоєння основних понять та категорій філософії права та формування навичок застосування здобутих знань у практичній діяльності майбутніх фахівців.</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є зміст та природа права, його роль та значення у житті людини, суспільства та держави. Програма навчальної дисципліни складається з трьох змістових модулів.</p>
Електронний ресурс	Zoom, Discord
Формування програмних компетентностей	<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК12. Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена</p>

суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури.

СК3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків.

СК4. Усвідомлення особливостей і місця вітчизняної інтелектуально-філософської традиції у світовій.

СК5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.

СК6. Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.

СК7. Здатність аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

СК9. Здатність застосовувати в професійній діяльності філософські методи і підходи.

СК10. Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальнонаукової проблематики.

СК11. Здатність застосовувати в професійній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.

СК12. Здатність дотримуватися в професійній діяльності норм інтелектуальної доброчесності.

СК13. Здатність брати участь у наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії.

СК14. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності.

СК15. Знання категорій, інструментарію філософського дослідження феномену культури, специфіку різноманітних форм існування культури як історико-філософського процесу, знання щодо культурного буття людини, головних напрямів соціально-філософської думки, філософських теорій суспільного розвитку.

Програмні компетентності	<p>ПР1. Розуміти сенс філософії, її місце в системі культури.</p> <p>ПР2. Розуміти розмаїття та специфіку філософських дисциплін, знати філософську термінологію.</p> <p>ПР5. Спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.</p> <p>ПР12. Вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.</p> <p>ПР13. Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати.</p> <p>ПР14. Уникати симуляцій, плагіату та інших виявів академічної недобросовісності сфері професійної діяльності або навчання.</p> <p>ПР15. Мати навички ведення інтелектуальних дискусій на засадах діалогу, відкритості й толерантності.</p> <p>ПР19. Використовувати у професійній діяльності розуміння основ людського мислення, застосовувати методи класичної і неklasичної логіки, будувати систему доведень і спростувань.</p>
---------------------------------	--

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		о	л	с	ла б.	нд .		с. р.	о	л	с	лаб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
1. Філософія права: коло проблем, функції і завдання.	12	2	2			8						
2. Методологічні основи філософії права.	11	2				9						
Разом за змістовим модулем 1	23	4	2			17						
Змістовий модуль 2.												
3. Давня та середньовічна філософія права.	10	2				8						
4. Філософсько-правова теорія Західної Європи XVI-XIX ст..	12	2	2			8						

5.Філософія права другої половини XIX – XX ст..	11	2			9							
6.Філософсько-правові ідеї вітчизняної філософії.	12	2	2		8							
Разом за змістовим модулем 2	45	8	4		33							
Змістовий модуль 3.												
7.Правова онтологія.	10		2		8							
8.Філософсько-правова антропологія.	12	2	2		8							
Разом за змістовим модулем 3	22	2	4		16							
Разом	90	14	10		66							

Літературні джерела

Основна література:

1. Актуальні проблеми філософії права: посібник / О.М. Балинска, А.С. Токарська, В.А. Яценко: за заг.ред. О.М. Балинської. – Львів, ЛьвДУВС, 2017. – 612с.
2. Андреев Д. В., Вовк В. М., Івченко Ю. В, Павлишин О. В. Філософія права: актуальні проблеми та сучасні інтерпретації : Вид. 2-е, перероб. та доп. – К. : НАВС, 2013. – 224 с. – Бібліогр. : с. 224.
3. Баумейстер А. О. Філософія права: навч. посіб. – Вінниця: О.Власюк, 2007. – 224 с.
4. Бачинін В. А., Панов М. І. Філософія права: Підручник. – К. : Видавничий дім - ІН ЮРЕ, 2006. – 472 с.
5. Вовк В. М. Філософія права: навчально-методичні матеріали. – Івано-Франківськ: Вид-во - Сімик, 2006 – 188 с.
6. Нерсисянц В. С. Філософія права: Краткий учебный курс – М. : Юр. Норма, НИЦ ИНФРА-М, 2016. – 256 с
7. Філософія права : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань, С. І. Максимов та ін. ; за ред. О. Г. Данильяна. – Харків : Право, 2017. – 208 с.
8. Філософія права: Навч. посіб. / О. О. Бандура, С. А. Бублик, М. Л. Заїнчковський та ін.; за заг. ред. М. В. Костицького та Б. Ф. Чміля. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 336 с.
9. Філософія права: проблеми та підходи: Навч. посіб. для студ. спец. «Правознавство» / П. М. Рабінович, С. П.

Добрянський, Д. А. Гудима та ін. ; П .М. Рабінович (заг.ред.). – Л., 2005. – 290с.

Додаткова література:

1. Баумейстер А. Філософія права: навч. посіб. – Вінниця, 2010.
2. Бачигін В. Філософія права. Підручник. – К., 2003.
3. Бачигін В.А., Журавський В.С., Панов М.І. Філософія права: підручник для юрид. спец. вищ. навч. заклад. – К.: Ін. Юре, 2003. – 472с.
4. Бердяев Н.А. Философия неравенства. – М.: 1990.
5. Гегель Г. Філософія права. – М.: 1990.
6. Горський В.С. Історія української філософії. – К., 1996.
7. Кузнецов В. Філософія права. Історія і сучасність. Навчальний посіб. – К., 2017.- 382с.
8. Макиавелли Н. Государь. – М.: Планета, 1990. – 79с.
9. Максимов С.И. Украинский национальный характер и идея права.// Культура у філософії ХХ ст.. Матер.IV.Харківські міжн. Сковород. Читання. – Х., 1997. – С.277.
10. Марченко О.В. Філософія права: навчальний посібник / О.В. Марченко. - Дніпропетровськ: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2015. – 304 с.
11. Онтологія, аксіологія, антропологія, гносеологія філософсько-правових вчень: навчальний посібник /За заг. ред. В.В. Кузьменка. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2015. – 246с.
12. Соловьев Э. Ю. Кант: взаимодополнительность морали и права. – М.: Наука, 1992 – 487 с.
13. Філософія права / пер. з англ. ; ред Д. Фейнберг, Д. Коулмен. – К. : Основи, 2007. – 1256 с.
14. Філософія права /За ред.. М.В.Костицького та Б.Ф. Чміля. – К., 2000 – 336 с.
15. Філософія права : Комплексні навчально-методичні матеріали / уклад. Н. І. Гончарова. — Одеса : ОДУВС, 2018. — 152 с.
16. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. – Мюнхен, 1983.
17. Шкода В.В. Вступ до філософії права. – Х., 1996. – 223с.
18. Юркевич П. Історія філософії права. Вступ. // Філософська та соціологічна думка. – 1996. - №3-4.

Інформаційні ресурси:

	<ol style="list-style-type: none"> 1. http://irbis-nbuv.gov.ua/irbis_nbuv.html - Національна бібліотека імені В.І.Вернадського. 2. https://philosophy.naiu.kiev.ua/index.php/philosophy/main - Журнал «Філософські та методологічні проблеми права» 3. https://pravoua.com.ua/ua/store/philosophy/ - Журнал «Філософія права та загальна теорія права» 4. http://irbis-nbuv.gov.ua/info_law.html - національна юридична бібліотека України 5. https://helsinki.org.ua/ -Українська Гельсінська спілка з прав 6. Філософія права : Комплексні навчально-методичні матеріали / уклад. Н. І. Гончарова. — Одеса : ОДУВС, 2018. — 152 с. http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/ 7. Марченко О.В. Філософія права: навчальний посібник / О.В. Марченко. - Дніпропетровськ: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2015. – 304 с. http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/628/1/%D0%A7%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0.1.pdf
<p>Політика дисципліни та оцінювання</p>	<p>Студент має право:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад предмету, змісту першоджерел; - вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять; - відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку; - отримати індивідуальні консультації у викладача. <p>Студент зобов'язаний:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин; - брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача; - виконати індивідуальне завдання - самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається. - набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів. <p>Політика щодо дефлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж двох тижнів після завершення дії</p>

	<p>поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view)). У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.</p> <p>Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.</p>																												
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використуватися під час викладання курсу</p>	<p>Словесний (пояснення, розповідь, лекція, дискусія); наочний (ілюстрації, демонстрації); робота з книгою (читання, конспектування, вивчення, реферування, цитування, виклад, складання плану); відео-методи (перегляд); практичний. Робота в бібліотеці та з науковими інтернет-джерелами. Підготовка презентацій, індивідуальних навчально-дослідних завдань. Аналіз відео-метаріалів. Робота в системі Zoom та GoogleClassroom.</p>																												
<p>Оцінювання</p>	<p style="text-align: center;">Шкала оцінювання</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th rowspan="2">Оцінка за шкалою ECTS</th> <th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th>для екзамену, курсової роботи (проєкту), практики</th> <th>для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90 – 100</td> <td>A</td> <td>відмінно</td> <td rowspan="5">зараховано</td> </tr> <tr> <td>83 – 89</td> <td>B</td> <td rowspan="2">добре</td> </tr> <tr> <td>75 – 82</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>68 – 74</td> <td>D</td> <td rowspan="2">задовільно</td> </tr> <tr> <td>60 – 67</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>35 – 59</td> <td>Fx</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td>не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>0 – 34</td> <td>F</td> <td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> <td>не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсової роботи (проєкту), практики	для заліку	90 – 100	A	відмінно	зараховано	83 – 89	B	добре	75 – 82	C	68 – 74	D	задовільно	60 – 67	E	35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS			Оцінка за національною шкалою																									
		для екзамену, курсової роботи (проєкту), практики	для заліку																										
90 – 100	A	відмінно	зараховано																										
83 – 89	B	добре																											
75 – 82	C																												
68 – 74	D	задовільно																											
60 – 67	E																												
35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																										
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																										